

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบ เนื้อหา และเทคนิควิธีการนำเสนอ อารมณ์ขัน ในรายการวิทยุประเภทสนทนาบันเทิงของรายการ “ถามมาซิจ๊ะ...โดน” ผู้วิจัยจึงได้ เลือกรีวิววิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นจะนำเสนอแบบ พรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยมีรายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำอารมณ์ขันมาใช้ในรายการวิทยุประเภทสนทนา บันเทิง รายการ “ถามมาซิจ๊ะ...โดน” มีแหล่งข้อมูล 5 ประเภท คือ

ข้อมูลจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย

ผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน ทั้งในภาคการผลิตและภาคการนำเสนอ มาโดยตลอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยภาคการผลิตนั้น แต่แรก ผู้วิจัยก็มีส่วนในการคิดเรื่องรูปแบบรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน ในฐานะเจ้าหน้าที่ฝ่ายสร้างสรรค์ วิทยุ ของ บริษัท มีเดียพลัส จำกัด และต่อมาเมื่อผู้วิจัยได้ออกมาเปิดบริษัทเรดิโอ โซวี่ เพื่อ ทำรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน ก็ได้รับหน้าที่เป็นผู้ควบคุมและดูแลการผลิตรายการ โดยเป็น ผู้วางแนวความคิดและรูปแบบการนำเสนอของรายการใหม่ และได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอน การผลิตต่าง ๆ ของรายการ ในภาคการนำเสนอ นั้น ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการ “ถามมาซิจ๊ะ... โดน” โดยตลอดตั้งแต่ แรกเริ่ม (พ.ศ. 2534) – จนถึงปัจจุบัน และเป็นผู้ดำเนินรายการของ รายการถามมาซิจ๊ะ...โดน เพียงคนเดียวที่ได้จัดรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน ตั้งแต่แรกเริ่มสืบเนื่องมา จนปัจจุบัน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบและเข้าใจถึง ความเป็นมา ตลอดจนรูปแบบ และ พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน ตลอดมา ผู้วิจัยจึงมีความเห็นสมควร ว่าจะนำประสบการณ์ตรงของวิจัยทั้งในภาคการผลิตและภาคการนำเสนอในรายการถามมาซิจ๊ะ... โดน มาเป็นข้อมูลอีกประเภทหนึ่งเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ด้วย

ข้อมูลประเภทรายการวิทยุ

เป็นข้อมูลประเภทเทปบันทึกที่ได้จากการบันทึกเสียงรายการ “ถามมาซิจ๊ะ...โดน” ซึ่งข้อมูลในประเภทนี้แบ่งย่อยเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เทปบันทึกเสียงรายการ “ถามมาซิจ๊ะ...โดน” ออกอากาศทางสถานีวิทยุ จ.ส. (จเรสื่อสาร) เอฟ เอ็ม ความถี่ 103.0 เมกกะเฮิร์ตซ เวลา 21.00 น. – 23.00 น. ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2543 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2543 จำนวน 60 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 120 ชั่วโมง

2. เทปบันทึกเสียง “รวมฮิตรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน” จำนวน 6 ม้วน ซึ่งเป็นเทปบันทึกเสียงที่เกิดขึ้นจากความประทับใจของผู้ฟังรายการคนหนึ่งที่มีต่อรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน โดยผู้ฟังคนนั้นได้ติดตามบันทึกเสียงรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน ในระหว่างปี พ.ศ. 2535 – 2539 และนำมาตัดต่อใหม่เป็นเทปบันทึกเสียงทั้งหมดจำนวน 6 ม้วน ส่งมาให้ทางรายการ ซึ่งทางรายการพิจารณาเห็นว่าเทปรวมฮิตรายการทั้ง 6 ม้วนนั้น ได้คัดเลือกเฉพาะตอนที่มีความสนุกสนานและมีความน่าสนใจ ดังนั้นต่อมาทางรายการจัดทำขึ้นใหม่ จำนวน 500 ชุด จัดจำหน่ายให้กับผู้ฟังรายการ เพื่อนำเงินรายได้ไปซื้อคอมพิวเตอร์ให้นักเรียน โรงเรียนเศรษฐกิจเอทีเอ ซึ่งจำหน่ายหมดในเวลาอันรวดเร็ว

ข้อมูลประเภทบุคคล

เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุ (Key Informants) ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นแล้วว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในเรื่องนี้ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุ รายการถามมาซิจ๊ะ...โดน

ในการทำวิจัยเรื่อง การนำอารมณ์ขันมาใช้ในรายการวิทยุประเภทสนทนา บันทึกเสียงรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน ผู้วิจัยเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลผู้คุ้นเคยและคลุกคลีอยู่กับรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน เพื่อจะได้ทราบถึงกระบวนการคิด ขั้นตอนการทำงาน ตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำ

รายการ ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้จะสามารถนำไปใช้ประกอบกับการวิเคราะห์ข้อมูลอื่น ๆ อันจะส่งผลให้ผลการวิจัยมีความถูกต้องสูง ไม่เบี่ยงเบนไปจากความเป็นความเป็นจริงหรือขัดกับความ เป็นจริง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุ ถามมาซิ...โดน จำนวน 6 คน โดยแบ่งเป็น

- ผู้ดำเนินรายการ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน 4 คน ดังนี้

1) นายทรงพล พงศ์สร้อยเพชร ผู้ดำเนินรายการ “ถามมาซิ... โดน” ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 – ปัจจุบัน (พ.ศ. 2543) ซึ่งนอกจากการเป็นผู้ดำเนินรายการ “ถามมาซิ... โดน” แล้ว นายทรงพลยังทำงานในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านการโฆษณา และการตลาด ให้กับ บริษัทเอกชนหลายแห่ง และได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ ในรายวิชาโฆษณา ให้กับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเอกชนหลายแห่ง

2) นายกพล ทองพลับ ผู้ดำเนินรายการ “ถามมาซิ... โดน” ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2537 ปัจจุบันเป็นผู้ดำเนินรายการ “The Shock” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกองทัพบก เอฟเอ็ม 94.0 เมกกะเฮิรตซ์ ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 24.00 – 23.00 น. และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์อยู่ในแวดวงการวิทยุ และโทรทัศน์ เป็นอย่างดี ทั้งในด้านของการแสดง และการเป็นผู้ดำเนินรายการ

3) นายสุรศักดิ์ วงศ์ไทย ผู้ดำเนินรายการ “ถามมาซิ... โดน” ตั้งแต่ พ.ศ. 2534 – 2535 ปัจจุบันประกอบอาชีพนักแสดงอิสระ ผู้ดำเนินรายการทางโทรทัศน์ และผู้กำกับการแสดง

4) นายพงษ์อมร สุขสมจิตร เป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในทางด้านบันเทิงเป็นอย่างดี ปัจจุบันทำงานให้กับบริษัท เจ เอส แอล จำกัด ในตำแหน่งครีเอทีฟ เป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวางในเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยี สารสนเทศ และได้เป็นดีเจรับเชิญ ในการจัดรายการ “ถามมาซิ... โดน” เป็นประจำทุกวันอังคาร ในช่วง “อ้าย.คอม”

- ทีมงานของรายการ ในปัจจุบัน จำนวน 2 คน ดังนี้

1) นายสมชาย กิจประเสริฐ ทำหน้าที่ผู้ผลิตเสียงประกอบในรายการ “ถามมาซิจ๊ะ...โดน” ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 – ปัจจุบัน

2) นายเอกพรรดี นำนามผล ทำหน้าที่ผู้ควบคุมเสียง ประสานงานรายการ รับโทรทัศน์และคัดเลือกสายโทรทัศน์ออกอากาศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 – ปัจจุบัน

2. บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุรายการอื่น

หลังจากได้กำหนดว่าจะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน แล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุรายการอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย เพราะแม้ว่าการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นการศึกษาเฉพาะรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน แต่การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในส่วนนี้ก็เพื่อจะช่วยให้ทราบถึงมุมมองและทัศนคติที่แตกต่างออกไป กล่าวคือ จะทำให้ทราบถึงมุมมองของ “คนนอก” ที่อยู่ในวงการวิทยุมีต่อรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน ไม่ใช่มุมมองของ “คนใน” ซึ่งเป็นคนที่เกี่ยวข้องกับรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน โดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุรายการอื่น ๆ ที่รู้จักหรือเคยฟังรายการถามมาซิจ๊ะ...โดน จำนวน 5 คน ดังนี้

1) ม.ร.ว. รุจยาภา อากาศ เป็นนักจัดรายการวิทยุ และเป็นอีกท่านหนึ่งที่มีส่วนในการบุกเบิกและสร้างวิทยุเพลงไทยให้ได้ตามมาตรฐานและเข้าสู่ความเป็นสากล ท่านเริ่มเข้าสู่วงการวิทยุตั้งแต่ยุคที่บริษัทไนท์สปอตเฟื่องฟู จนกระทั่งมาร่วมก่อตั้งและเป็นผู้บริหารระดับสูงในบริษัท มีเดีย พลัส จำกัด ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกและสร้างตลาดวิทยุเพลงไทยให้เฟื่องฟูมาจนถึงทุกวันนี้ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและเรื่องของรูปแบบรายการวิทยุ การผลิตรายการ รวมไปถึงการลงทุนและบริหารงานทางด้านนี้เป็นอย่างดี นับว่าเป็นท่านหนึ่งที่ทุกคนในวงการวิทยุยอมรับและรู้จักเป็นอย่างดี

2) นายเทวัญ วนะภูติ เป็นนักจัดรายการวิทยุอาวุโส ที่ทุกคนในวงการรู้จักและยอมรับนับถือ ท่านเป็นที่รู้จักกันดีกับรายการ Solid Gold Sunday ซึ่งนำเสนอเพลงในยุค 60 จนนับได้ว่า ถ้าพูดถึงเพลงในยุค 60 ก็จะต้องนึกถึงดีเจชื่อคุณเทวัญ วนะภูติ ปัจจุบันท่านยังคงจัดรายการวิทยุให้กับคลื่น 94.5 Love F.M. ให้กับบริษัทบรอดคาสติ้ง เน็ทเวิร์ค จำกัด เป็นอีกท่านหนึ่งที่ทำให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของวงการวิทยุได้เป็นอย่างดี

3) นายวิฑูร วัทฒญ เป็นดีเจที่มีชื่อเสียงอย่างมากในชองก่อนรายการวิทยุจะปรับโฉมหน้าเป็นระบบวิทยุที่เป็นประเภทเดียวกันทั้งวัน (Format Station) เป็นนักจัดรายการที่รู้จักกันดี ในการตั้งฉายานักร้องศิลปินต่าง ๆ อย่างการตั้งฉายาวงดนตรี "Scorpion" แมงป่องผยองเดช คุณวิฑูรเป็นอีกท่านหนึ่งที่เป็นแฟนรายการ "ถามมาซิจะ... โดน" ซึ่งครั้งหนึ่งได้ให้เกียรติมาอัดเสียงจึงเกิดประกอบรายการ ให้กับรายการ "ถามมาซิจะ... โดน"

4) นายวิโรจน์ ควันธรรม เป็นดีเจที่มีชื่อเสียงโด่งดังตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตั้งแต่ยุคบริษัทไนท์สโปกที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการทำรายการวิทยุ ในปัจจุบันยังคงจัดรายการอยู่ที่ Love FM 94.5 MHz เป็นการจัดรายการเพลงสากลในแนว Easy Listening ของ บริษัทบรอดคาสติ้ง เน็ทเวิร์ค ไทยแลนด์จำกัด

5) นางศลิษา ภู่อี่ยม เป็นนักจัดรายการแนวเพลงไทยสากล ปัจจุบันทำงานให้กับบริษัท คลิ๊ก เติโอ จำกัด เป็นนักจัดรายการและครีเอทีฟรายการเป็นนักจัดรายการวิทยุรุ่นใหม่ ที่มีความคิดและกล้าแสดงออก และเป็นอีกท่านที่เป็นแฟนรายการถามมาซิจะ...โดน

ข้อมูลประเภทเอกสาร

เป็นข้อมูลประเภทเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการหรือการจัดทำรายการถามมาซิจะ...โดน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. บทโครงร่างรายการ

เมื่อปี พ.ศ. 2541 ที่ผู้วิจัยได้เริ่มแยกตัวออกมาเปิดบริษัทผลิตรายการวิทยุของตนเอง ชื่อว่า บริษัท เวิร์ดโอ โซว้ จำกัด และได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการตามมาซิ๊จะ...โดนใหม่ เพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเวลาออกอากาศ ซึ่งจากเดิมที่ออกอากาศเฉพาะในคืนวันอาทิตย์ มาเป็น ออกอากาศในคืนวันจันทร์ถึงศุกร์ ในครั้งนั้นผู้วิจัยได้จัดทำบทโครงร่างรายการขึ้นเพื่อกำหนดรูปแบบและทิศทางของรายการที่ถูกปรับเปลี่ยนใหม่ โดยการแบ่งออกเป็นช่วงต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

2. บทวิทยุและบทสปอตวิทยุ

บทวิทยุและบทสปอตวิทยุ เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุตามมาซิ๊จะ...โดน และด้วยลักษณะอันเฉพาะตัวของบทวิทยุและบทสปอตวิทยุของรายการตามมาซิ๊จะ...โดน ที่มีความแตกต่างจากบทวิทยุและบทสปอตวิทยุของรายการอื่น ทั้งบทวิทยุและบทสปอตวิทยุดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงความเป็น “ตามมาซิ๊จะ...โดน” ด้วยการสอดแทรกอารมณ์ขันและการประชดประชันเสียดสีเอาไว้อย่างเต็มเปี่ยม จนอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของรายการตามมาซิ๊จะ...โดน เลยทีเดียว ด้วยเหตุนี้เอง ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลในส่วนบทวิทยุและบทสปอตวิทยุมาใช้ประกอบวิเคราะห์ในงานวิจัยเรื่องนี้

3. เอกสารประกอบการขายโฆษณา

เอกสารประกอบการขายโฆษณา เป็นเอกสารที่สรุปถึงภาพรวมของรายการทั้งในด้านความเป็นมาของรายการ ลักษณะรูปแบบและเนื้อหาของช่วงต่าง ๆ ในรายการ วันเวลาและคลื่นความถี่ที่ออกอากาศ เพื่อใช้ประกอบในการขายโฆษณาให้ผู้สนับสนุนรายการ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารชุดนี้สามารถแสดงให้เห็นถึงลักษณะภาพรวมคร่าว ๆ ของรายการตามมาซิ๊จะ...โดน ได้เป็นอย่างดี ซึ่งได้นำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ด้วย

4. สมุดบันทึกรายการ

ในการจัดรายการตามมาซิ๊จะ...โดนทุกครั้ง ผู้วิจัยจะจดบันทึกเนื้อหาและประเด็นในการสนทนาในช่วงต่าง ๆ คือ หัวข้อ big idea เนื้อหาในช่วง special talk และรายชื่อผู้ฟังที่โทรศัพท์เข้ามาร่วมสนทนาหรือแสดงความคิดเห็นในรายการ ลงในสมุดบันทึก ตั้งแต่เริ่มจัด

รายการจนถึงปัจจุบัน แต่สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้นำข้อมูลในสมุดบันทึกที่ได้บันทึกไว้ระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2543 มาเป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ด้วย

5. จุดหมายและไปรษณียบัตรจากผู้ฟัง

เนื่องจากรายการถามมาซิ...โดน เป็นรายการสนทนาบันเทิงที่มีจุดประสงค์ในการตั้งขึ้นเพื่อเน้นการตอบจดหมายจากผู้ฟังเป็นหลัก และมีกิจกรรมและเกมส์ให้ผู้ฟังได้ร่วมสนุกทางจดหมาย เช่น ชวง ถามโดน very big idea the letter ในคืนวันศุกร์ ที่จะให้ผู้ฟังได้ส่งจดหมายมาแสดงความคิดเห็นในหัวข้อที่ทางรายการเป็นผู้กำหนด ดังนั้นในตลอดระยะเวลากว่า 9 ปีของรายการถามมาซิ...โดน จึงมีจุดหมายและไปรษณียบัตรจากผู้ฟังรายการเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งที่ส่งเพื่อมาร่วมสนุกกับทางรายการ เพื่อพูดคุยกับผู้ดำเนินรายการ และเพื่อติชมรายการ แต่เนื่องจากจำนวนจดหมายที่ส่งมาด้วยจุดประสงค์ต่าง ๆ เหล่านี้มีจำนวนมากเกินที่ผู้วิจัยจะสามารถนำมาใช้ประกอบเป็นข้อมูลประกอบในงานวิจัยขึ้นนี้ได้ทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงคัดเลือกเฉพาะจดหมายผู้ฟังที่ส่งมาถึงรายการถามมาซิ...โดน ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ในระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2543

6. บทสัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการถามมาซิ...โดน ตามสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

สิ่งหนึ่งที่อาจจะถือว่าเป็นเครื่องวัดความสำเร็จของรายการถามมาซิ...โดน คือ การที่สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทั้งนิตยสารและหนังสือพิมพ์ได้ให้ความสนใจกับรายการถามมาซิ...โดน ดังจะเห็นได้จากการที่มีหนังสือพิมพ์และนิตยสารหลายฉบับได้ติดต่อสัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการถามมาซิ...โดน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าบทสัมภาษณ์เหล่านี้ น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ จึงได้รวบรวมบทสัมภาษณ์จากหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลประกอบการวิจัยครั้งนี้ด้วย ซึ่งข้อมูลที่เป็นบทสัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการถามมาซิ...โดน ตามสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มีทั้งหมด ดังนี้

หนังสือพิมพ์

“ทอล์คโชว์วิปริตของแมวแก้วชีวิต ถามมาซิ...โดน” นสพ.ผู้จัดการ
ปีที่ 9 ฉบับที่ 2722 วันอังคารที่ 31 สิงหาคม 2542

นิตยสาร

“ถามมาตอบให้อย่าง “โดน” ชีวิตชีวา ปีที่ 4 ฉบับที่ 80 บั๊กซ์
หลัง 15 เมษายน 2539 สัมภาษณ์ คุณกิตติพัฒน์ ลิ้มพะสุต คุณสุรศักดิ์
วงษ์ไทย และ คุณทรงพล พงศ์สร้อยเพชร

“พีบอล – พีโก้ 2 หนุ่มนักทอล์คแห่งถามมาซิ...โดน” THE BOY
ปีที่ 11 ฉบับที่ 163 สัมภาษณ์ คุณกิตติพัฒน์ ลิ้มพะสุต และ คุณทรง
พล พงศ์สร้อยเพชร

Life & Family ปีที่ 5 ฉบับที่ 56 พฤศจิกายน 2543

ข้อมูลประเภทเทปบันทึกการโทรทัศน์

นอกจากรายการถามมาซิ...โดน จะได้รับความสนใจจากสื่อสิ่งพิมพ์แล้ว
สื่อโทรทัศน์ก็ให้ความสนใจต่อรายการถามมาซิ...โดน เช่นกัน โดยรายการโทรทัศน์ที่ติดต่อ
เชิญผู้ดำเนินรายการถามมาซิ...โดน ไปสัมภาษณ์นั้น นับว่าเป็นรายการโทรทัศน์ยอดนิยมที่
อยู่ในอันดับต้น ๆ ของแวดวงรายการโทรทัศน์ไทย และเมื่อเทปโทรทัศน์เหล่านั้นแพร่ภาพ
ออกอากาศ ผู้วิจัยได้บันทึกเทปโทรทัศน์เก็บเอาไว้ ต่อเมื่อได้มีโอกาสทำงานวิจัยเรื่องนี้จึงได้นำ
ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

เทปบันทึกภาพรายการ 168 ชั่วโมง

เทปบันทึกภาพรายการรายการสัญญาณมหาชน ออกอากาศ 23 ก.ค. 2542

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดย 5 วิธี คือ

1. ข้อมูลจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย
2. ข้อมูลประเภทเทปบันทึกเสียง

การบันทึกเทปบันทึกเสียงรายการ “ถามมาซีจ๊ะ...โดน” จากการออกอากาศจริงทางสถานีวิทยุ เอฟ เอ็ม จ.ส. 103.0 เมกกะเฮิรตซ์ โดยเก็บตัวอย่างตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2543 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2543 จำนวน 60 ตอน ตอนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 120 ชั่วโมง หลังจากได้เทปบันทึกเสียงรายการแล้ว ผู้วิจัยได้นำเทปที่บันทึกเสียงรายการดังกล่าวและเทปรวมฮิตรายการในช่วงปี 2535 – 2539 มาถอดข้อความเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนรูปแบบรายการและเนื้อหาต่อไป โดยในการถอดเทปนั้นผู้วิจัยได้ถอดความอย่างละเอียด และย้อนกลับไปฟังเทปบันทึกเสียงทั้งหมดอีกครั้งเพื่อนำมาวิเคราะห์ในเรื่องเสียงประกอบ

3. ข้อมูลประเภทบุคคล

เนื่องจากข้อมูลประเภทบุคคลนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุ รายการถามมาซีจ๊ะ...โดน และ บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุรายการอื่น ทำให้การเก็บข้อมูลประเภทนี้มีความแตกต่างกันเล็กน้อย ในส่วนประเด็นของการสัมภาษณ์

บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุ รายการถามมาซีจ๊ะ...โดน

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยทำการติดต่อไปยังบุคคลซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลทั้ง 6 ท่าน เพื่อติดต่อขออนุญาตหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

คุณทรงพล พงศ์สร้อยเพชร	สัมภาษณ์ 28 มกราคม 2545
คุณกพล ทองพลับ	สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2545
คุณสุรศักดิ์ วงษ์ไทย	สัมภาษณ์ 15 มกราคม 2545
คุณพงษ์อมร สุขสมจิตร	สัมภาษณ์ 1 กุมภาพันธ์ 2545

คุณสมชาย กิจประเสริฐ สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2545

คุณเอกพรดี นำนานผล สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2545

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลแยกเป็นรายบุคคลและสัมภาษณ์เพียงลำพัง เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างที่แน่นอน (Unstructured Questionnaire) ซึ่งได้มีการกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ไว้ทั้งหมด 5 ประเด็น ดังนี้

1. ประวัติชีวิตและประสบการณ์การทำงาน
2. ขั้นตอนในการผลิตรายการ
  - 1) การเตรียมตัว
  - 2) เนื้อหาและข้อมูล
  - 3) เทคนิคในการนำเสนอ เช่น เสียงประกอบ ประเด็นที่จะพูด
3. องค์ประกอบต่าง ๆ ในรายการ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบนั้น
4. แนวความคิดที่เกี่ยวกับการนำอารมณ์ขันมาใช้ในรายการวิทยุรูปแบบสนทนาบันเทิง
5. ผลที่เกิดขึ้นจากการนำอารมณ์ขันมาใช้ในรายการวิทยุรูปแบบสนทนาบันเทิง

บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์รายการวิทยุรายการอื่น

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยทำการติดต่อไปยังบุคคลซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลทั้ง 5 ท่าน เพื่อติดต่อ
 ขอนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

- 1) ม.ร.ว. รุจยาภา อากาศกร
- 2) นายเทวัญ วนะภูติ
- 3) นายวิฑูร วัทธัญญ
- 4) นายวิโรจน์ ควันธรรม
- 5) นางสาวศลิษา ภู่อี่ยม

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลแยกเป็นรายบุคคลและสัมภาษณ์เพียงลำพัง เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างที่แน่นอน (Unstructured Questionnaire) ซึ่งได้มีการกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ไว้ทั้งหมด 2 ประเด็น ดังนี้

- 1) ประวัติชีวิตและประสบการณ์การทำงาน
- 2) ความคิดเห็นที่มีต่อรายการถามมาซิจะ...โดน

โดยการสัมภาษณ์ทั้งหมดจะไม่ใช้วิธีการจดบันทึก ณ เวลาสัมภาษณ์ แต่ใช้การบันทึกเสียงเก็บไว้แล้วจึงนำมาถอดความภายหลัง เพื่อความสะดวกและความต่อเนื่องในการสัมภาษณ์โดยเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมงต่อคน

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ทั้งนี้ผู้วิจัยอยู่ในสถานะของทีมนผู้ผลิต ดังนั้น ข้อมูลส่วนหนึ่งจะได้จากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลทั้ง 11 คน ซึ่งได้ทำการบันทึกเสียงไว้แล้ว เพื่อนำไปประกอบกับแหล่งข้อมูลประเภทรายการวิทยุเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

4. ข้อมูลประเภทเอกสาร

เป็นข้อมูลประเภทเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการหรือการจัดทำรายการถามมาซิจะ...โดน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. บทโครงร่างรายการ
2. บทวิทยุและบทสปอต
3. เอกสารประกอบการขายโฆษณา
4. สมุดบันทึกรายการ
5. จดหมายและไปรษณีย์บัตรจากผู้ฟัง
6. บทสัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการถามมาซิจะ...โดน ตามสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

เอกสารเหล่านี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ตั้งแต่เริ่มจัดทำรายการถามมาซีจี... โคน โดยแต่เดิมได้รวบรวมแบ่งไว้เป็นประเภท ๆ อย่างเป็นระเบียบ แต่ต่อมาเนื่องจากผู้วิจัยได้ย้ายที่ทำการบริษัทหลายครั้ง จึงทำให้เอกสารจำนวนหนึ่งสูญหายไปบ้าง ประปนกันบ้าง ในการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องระดมแรงในการค้นหาเอกสารทำให้เสียเวลาไปอย่างมาก แต่ในที่สุดก็สามารถรวบรวมได้เอกสารต่าง ๆ ได้ครบตามต้องการ ซึ่งเอกสารทั้งหมดเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

5. ข้อมูลประเภทเทปบันทึกการโทรทัศน์

เทปบันทึกภาพรายการ 168 ชั่วโมง

เทปบันทึกภาพรายการรายการสัญญามหาชน ออกอากาศ 23 ก.ค. 2542

ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเทปโทรทัศน์รายการเหล่านี้เอาไว้ และเก็บรวบรวมไว้เป็นข้อมูลของบริษัท ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้ทำวิจัยเรื่องนี้ จึงนำมาได้นำข้อมูลในส่วนนี้มาใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งข้อมูลประเภทรายการวิทยุ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และแหล่งข้อมูลประเภทเทปบันทึกการโทรทัศน์ โดยนำข้อมูลจากแหล่งต่างกล่าว มาจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ในเรื่องที่จะนำเสนอ และทำการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุประเภทสนทนาบันเทิง โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการนำเสนอรายการวิทยุเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

- ผู้ดำเนินรายการ
- ภาษาพูด
- สื่ลการพูด
- เพลงประกอบ
- เสียงประกอบ

จากนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการนำเสนออารมณ์ขัน ในรายการวิทยุประเภทสนทนาบันเทิง รายการถามมาซิจะ...โดน ว่ามีลักษณะอย่างไร โดยใช้กรอบแนวคิดการสร้างอารมณ์ขันและทฤษฎีการเล่นเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลของงานวิจัยชิ้นนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การนำเสนอข้อมูลเป็นเอกสาร

ในการวิจัยเรื่อง การนำเสนออารมณ์ขันในรายการวิทยุประเภทสนทนาบันเทิงของรายการ “ถามมาซิจะ...โดน” นี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) พร้อมนำเสนอด้วยเทปบันทึกเสียงรายการวิทยุ ตามแหล่งที่มาของข้อมูล คือ จากเทปบันทึกรายการและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องทั้ง 6 คน โดยแยกการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1.1 รูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุประเภทปกิณกะบันเทิงของรายการ “ถามมาซิจะ...โดน”
- 1.2 เทคนิคและวิธีการนำเสนออารมณ์ขันในรายการวิทยุประเภทปกิณกะบันเทิงของรายการ “ถามมาซิจะ...โดน”

2. การนำเสนอข้อมูลเป็นเทปบันทึกเสียง

ซึ่งเป็นตัวอย่างรายการถามมาซิจะ...โดน และตัวอย่างบางส่วนของรายการที่เป็นการใช้เทคนิคและวิธีการนำเสนออารมณ์ขันในรายการ